

แบบรายงานการตรวจราชการกระทรวงสาธารณสุข ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2566

ประเด็นที่ 1 : Health For Wealth

หัวข้อ การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและการแพทย์

เขตสุขภาพที่ 1 จังหวัด เชียงใหม่ รอบที่ 1/2566

- หน่วยงานที่รับผิดชอบ (กรม/กอง/ศูนย์วิชาการ)
หน่วยงานผู้รับผิดชอบหลัก กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก
หน่วยงานผู้รับผิดชอบร่วม สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดลำปาง

- วิเคราะห์สถานการณ์ในพื้นที่
การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและการแพทย์

มีการดำเนินการกำหนดพื้นที่เป้าหมายสถานประกอบการหลายแห่งเพื่อเตรียมพร้อมเข้าสู่การประเมินเป็น Thainess wellness center และเนื่องจากจังหวัดเชียงใหม่เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงระดับประเทศและระดับนานาชาติ ดังนั้น จึงมีสถานประกอบการด้าน wellness มากกว่าจังหวัดอื่น รวมทั้งมีบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญด้านการประเมินสถานประกอบการ wellness ในระดับจังหวัดจึงมีความก้าวหน้าด้านการดำเนินการเกี่ยวกับการประเมินเพื่อรับรองเป็น wellness หลายประเภท ปัจจุบันมีเป้าหมายการดำเนินงานในจังหวัดเชียงใหม่จำนวน 15 แห่ง จะครอบคลุมกิจการ 5 ประเภท ได้แก่ โรงแรมที่พัก และโฮมสเตย์ ภัตตาคารหรือร้านอาหาร สปา นวดเพื่อสุขภาพ สถานพยาบาล สำหรับพื้นที่ที่เป็นเป้าหมายที่จะดำเนินการรูปแบบเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและการแพทย์ เป็นเมืองสุขภาพเวลเนส คือ Mae On Wellness City ซึ่งปัจจุบันโรงพยาบาลแม่ออนได้ดำเนินการร่วมกับชุมชน โดยเป็นดำเนินงานผสมผสานระหว่างวัฒนธรรมท้องถิ่นของชุมชนและการดูแลสุขภาพทั้งทางแผนปัจจุบัน แผนไทย และทางเลือก

นอกจากนี้เชียงใหม่ได้มีการพัฒนาชุมชนท่องเที่ยวเชิงสุขภาพตั้งแต่ปี 2555 จำนวน 4 ชุมชน ได้แก่ บ้านแม่กำปอง อำเภอแม่ออน บ้านวัดจันทร์ อำเภอกัลยาณิวัฒนา บ้านหนองครก อำเภอพร้าว และบ้านปางห้วยลาน อำเภอสันกำแพง ซึ่งสามารถต่อยอดในการเข้ารับการประเมินเป็นแหล่งท่องเที่ยวภูมิปัญญาไทย และสมุนไพร ซึ่ง หมู่บ้านท่องเที่ยวโดยชุมชนแม่กำปอง ได้ผ่านการประเมินรางวัลดังกล่าว ในระดับดีเยี่ยม ระดับชาติ พร้อมกับ ชุมชนไทยของบ้านป่าตอล อำเภอสันกำแพง ในปี 2565 ที่ผ่านมา

การดำเนินการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและการแพทย์จังหวัดเชียงใหม่ มีจุดแข็งด้านเครือข่ายในพื้นที่ ได้แก่ สมาคมธุรกิจท่องเที่ยวเชียงใหม่ สมาคมโรงแรมไทยภาคเหนือตอนบน สมาคมร้านอาหารและสถาบันเทิงเชียงใหม่ สมาคมส่งเสริมบริการสุขภาพเชียงใหม่ สมาคมไทยล้านนาสปา ชมรมผู้ประกอบการนวดไทย ล้านนา ชมรมทันตแพทย์จังหวัดเชียงใหม่ ชมรมโรงพยาบาลเอกชนเชียงใหม่ สมาพันธ์การแพทย์แผนไทยล้านนา สมาคมแพทย์แผนไทยเชียงใหม่ ซึ่งมีการเชื่อมประสานงานอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นช่องทางในการประชาสัมพันธ์ไปถึงกลุ่มเป้าหมายในการเข้าร่วมกิจกรรม และเป็นที่ปรึกษาในการพัฒนาสถานประกอบการและชุมชน

ตารางผลการดำเนินงานด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและการแพทย์ และ การจัดบริการคลินิก
กัญชาทางการแพทย์และการส่งเสริมงานวิจัยด้านกัญชาในปีที่ผ่านมา

ตัวชี้วัด	เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน	
		ปี 2564	ปี 2565
1. การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและการแพทย์			

1.1 ร้อยละของศูนย์เวลเนส (Wellness Center) / แหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่ได้รับการยกระดับแบบมีส่วนร่วม และสร้างสรรค์ด้านภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย การแพทย์ทางเลือกและสมุนไพรให้มีคุณค่าและมูลค่าสูงเพิ่มขึ้น	-	-	2 แห่ง
--	---	---	--------

แผนการดำเนินงาน /โครงการ ปี 2566

1. พัฒนา Mae On wellness City
2. การประเมินศูนย์เวลเนส (Wellness Center) / แหล่งท่องเที่ยวเชิงภูมิปัญญาไทยและสมุนไพร
3. การจัดประชุมหารือสร้างความร่วมมือ ระหว่าง Service Plan TTM IMC และ Palliative ระดับจังหวัด
4. รวบรวม สื่อสาร แหล่งความรู้ จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้
5. พัฒนารูปแบบการสื่อสาร และเพิ่มช่องทางการสื่อสารถึงประชาชน

Small Success

3 เดือน	6 เดือน	9 เดือน	12 เดือน
1. สื่อสาร โครงการให้เครือข่ายที่เกี่ยวข้อง เข้ารับการประเมิน Wellness Center 2. กำหนดพื้นที่เป้าหมายในการพัฒนาเมืองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ Wellness city	1. จัดอบรมประกอบการ 5 ประเภท เกณฑ์การประเมิน Wellness Center 2. ประชาสัมพันธ์ให้ คปสอ. พัฒนาชุมชนเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพฯ เข้าสู่การประเมินฯ 3. ประเมินสถานประกอบการที่สมัครเข้ารับการประเมิน เพื่อยกระดับให้เป็นศูนย์เวลเนส และแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพฯ	1. ลงพื้นที่ เพื่อให้ข้อเสนอแนะการพัฒนาต่อยอดแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพฯ ร่วมกับเครือข่าย	1. มอบใบประกาศให้กับสถานประกอบการและแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพฯ ที่ได้รับการรับรอง 2. ส่งมอบข้อมูลไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ประชาสัมพันธ์และส่งเสริมการประกอบการด้านธุรกิจท่องเที่ยว 3. ประชาสัมพันธ์ศูนย์เวลเนส ที่ได้รับการรับรอง Thainess และส่งเสริมการประกอบการด้านธุรกิจท่องเที่ยว

ผลการดำเนินงาน /ความก้าวหน้า

ได้มีการดำเนินการกำหนดพื้นที่เป้าหมายในการพัฒนาเมืองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ได้แก่ Mae On Wellness City และมีการประชุมหารือแล้วจำนวน 3 ครั้ง และมีการสื่อสาร โครงการให้เครือข่ายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่สมาคมส่งเสริมบริการสุขภาพเชียงใหม่ สมาคมไทยล้านนาสปา และชมรมผู้ประกอบการนวดไทยล้านนา เข้ารับการประเมิน Wellness Center

3. นวัตกรรม/ตัวอย่างที่ดี (ถ้ามี)

4. ข้อเสนอแนะ

ระดับเขตสุขภาพ ควรจัดกิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ อย่างต่อเนื่อง
ระดับกรม ควรจัดการสนับสนุนองค์ความรู้อย่างต่อเนื่อง

ผู้รายงาน ดร.ภญ.ดวงแก้ว ปัญญาภู
ตำแหน่ง เกษีชรชำนาญการพิเศษ
กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก
วัน/เดือน/ปี 15 กุมภาพันธ์ 2566